

Yeryuvarı ve İnsan

Yeryuvarı ve insan arasındaki ilişki, toplum ve insan arasındaki ilişkiye benzer. Kimine göre birey olarak insanın çıkarlarıdır önemli olan, kişi kendi geleceğini biçimlendirmekle yükümlüdür. Kimine göre ise, toplumdur yücelmesi gereken ve kişi yalnızca bir araçtır. Parçası olduğu bütünü, kendi çıkarları doğrultusunda diye olumsuzca etkileyeni, Doğa çok kez bütünüyle birlikte, ergeç ölüme mahkûm etmez mi? Kendini oluşturan parçaların öz gelişmelerini kısırlaştıran bir bütün ise, evrimi için gerekli çeşitliliği ve enerjiyi nereden bulacaktır? İşte, parça ile bütünün zıtlama eğilimine karşın, Doğa ikisinin de yaşamını sona erdirmeden birine tam üstünlük tanımaz. Doğanın bu kuralı, insanoğlunu bireysel özgürlük ve toplumculuk arasında bir uzlaşma noktasına eristirecektir.

Yeryuvarı ve insan arasında beliren çelişkiler ise, insanoğlunu Doğaya egemen olma saplantısından caydırmakta, daha mütevazı fakat çok daha gerçekçi ve denenmiş Doğa ile uyum içinde gelişmenin, uygarlığın çağımızdaki amacı olarak benimsenmesini zorlamaktadır.

İnsanoğlunun ortamını, kendini içeren bütün (Evren) ile Yeryuvarı arasındaki ilişkileri en karmaşıklaştığı Yeryüzü oluşturmaktadır. Belki de tüm Evrendeki en karmaşık olaylar zincirini kucaklayan bu ortamda insan en karmaşık halkayı simgelemektedir. Bu karmaşıklık düzeyinde özgün olan insan, tekliğini sürdürmek için, özgünlüğünün ve karmaşıklığının kaynağı olan canlı yaşama, Yerkabuğuna ve Yeryuvarına ne denli ters düşebilir?

Yerbilimlerinin temel görevi, genel koşullardan genel sonuçları soyutlayan diğer bilimlerle birlikte, fakat aynı zamanda ötesinde, Yeryuvarında oluşan ve insanoğlunda odaklaşan, özgün koşullardan özgün sonuçları yaratan olaylar dizisini anlamaktır. Bulgularını topluma iletmektir. Bu olayların taşlaşmış örneklerini özgünlükleri ile oranlı bir titizlikle korumaktır. Yeryuvarının özgün geçmişinin, geleceğe doğru, insanoğlunun evrimi çizgisinde yansımama aracı olmaktadır.

Cengiz BAŞTUĞ

(*) Bu bölüm Yeryuvarı ve insan ilişkileri üzerine deneme ve alıntılara açıktır, okuyucularımızdan yazı bekliyoruz.